

LANDSCHAPPELIJK INPASSINGSPLAN

WAGENVOORTSDIJK 6 EN 8 ALMEN 2023

GEMEENTE LOCHEM

Opdrachtnummer : 08.454
IDnr. : n.v.t.
Datum : juli 2023
Versie : 2
Auteurs : mRO b.v.

INHOUD VAN DE TOELICHTING

1	INLEIDING.....	3
2	HISTORISCHE ONTWIKKELING EN LANDSCHAP.....	5
3	ONTWIKKELINGEN IN HET PLANGEBIED	7
4	LIGGING IN DE GO EN VERSTERKINGSOPGAVE	9
5	INPASSINGSPLAN EN BESCHRIJVING LANDSCHAPSELEMENTEN ..	13

1 INLEIDING

Voorliggend inpassingsplan heeft betrekking op de percelen behorend bij Wagenvoortsdijk 6 en 8 te Almen. Het betreft een voormalig agrarisch bedrijf waarvan de bedrijfsactiviteiten lang geleden zijn gestaakt. Er is een aantal jaren geleden gebruik gemaakt van de zogenaamde Fab-regeling – functieverandering agrarische bedrijven. Hierbij is de overvloedige agrarische bebouwing gesloopt en is een tweede woning op het perceel opgericht. Tijdens het bouwproces is er een tijdelijke woning opgericht die later als kleinschalige theatervoorziening in gebruik is genomen. Het zogenaamde Kamertheater. Er is nu de wens deze voorziening ook planologisch vast te leggen.

Hiervoor is een landschappelijke inpassing gevraagd die zowel het Kamertheater op het erf moet inpassen, als ook de ecologische waarde van het gebied moet verhogen. Binnen het plangebied spelen dus twee aspecten, de cultuurhistorische waarde en de ecologische waarde.

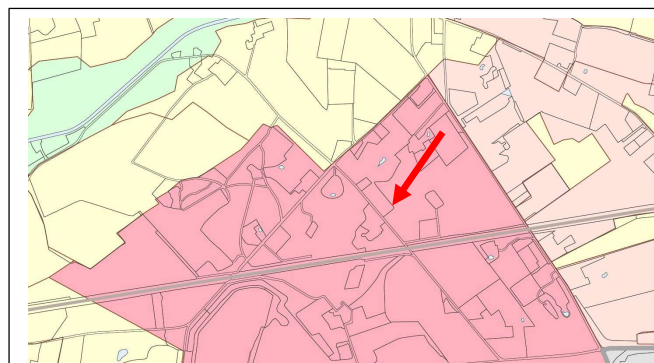
Het gehele plangebied is onderdeel of van het GNN (Gelders Natuurnetwerk) of de GO (Groene ontwikkelingszone). Ontwikkelingen in dit gebied moeten altijd bijdragen aan natuurverbetering. Om dat aan te tonen, wordt met behulp van tabellen (van de provincie) een berekening uitgevoerd.

De cultuurhistorische waarde komt voort uit het feit dat de voormalige boerderij aan de Wagenvoortsdijk 8 als ook twee bakhuisjes en een waterpomp, deel uitmaken van een rijksbeschermd monumentaal complex. Ook is het gehele gebied en omgeving op de cultuurhistorische waardenkaart voorzien van een zeer hoge waarde.

Het Kamertheater is als tijdelijk gebouw opgericht met minder oog voor de ligging binnen het erf. Uit oogpunt van welstand en erfgoed zal een verplaatsing elders op het erf dan ook de beste oplossing zijn. Dit is gezien de aard en gebruik van het gebouw echter niet haalbaar. De landschappelijke inpassing zal het gebouw of bij het erf moeten betrekken, of juist middels een

Luchtfoto plangebied met plangrenzen

*Uitsnede Cultuurhistorische Waardenkaart
(plangebied aangeduid met pijl)*

afscherming minder zichtbaar op het erf maken. Er is voor de laatste variant gekozen omdat deze beter samengaat met de natuurverbetering.

2 HISTORISCHE ONTWIKKELING EN LANDSCHAP

De locatie ligt midden in het bosgebied westelijk van Almen aan de noordkant van de spoorlijn Zutphen - Lochem. Noordelijk van het plangebied wordt het landschap geleidelijk meer open en gaat over in overwegend agrarisch gebied. In het zuiden blijft het landschap kleinschalig met vooral bos afgewisseld door open gebieden. Het spoor doorsnijdt hierbij de omliggende bossen. Op basis van historisch kaartmateriaal is te zien dat dit gebied de laatste 100 jaar weinig veranderd is. Vandaar dat het ook een zeer hoge cultuurhistorische waarde heeft.

Het plangebied maakt deel uit van een zogenaamd bos- en landgoederenlandschap. Dit landschap kenmerkt zich in het algemeen door parkachtige historische tuinen, oude boerderijen en landerijen, bos en houtwallen, afwisseling van bos met kleinschalig landschap, boomgroepen en solitaire bomen in weides en lanen met dubbele bomenrijen.

Het plangebied is, zoals ook op de onderstaande figuren te zien, sinds 1900 een open plek langs de Wagenvoortsdijk in het bosgebied. De omvang is toegenomen tot de jaren 30 van de laatste eeuw en is sindsdien min of meer ongewijzigd. Doel is dan ook de (relatieve) openheid van het gebied te behouden en de zichtlijnen vanuit de weg niet helemaal dicht te planten. Dit is ook in lijn met de waarden die de Rijksdienst voor monumenten aan het complex toekent.

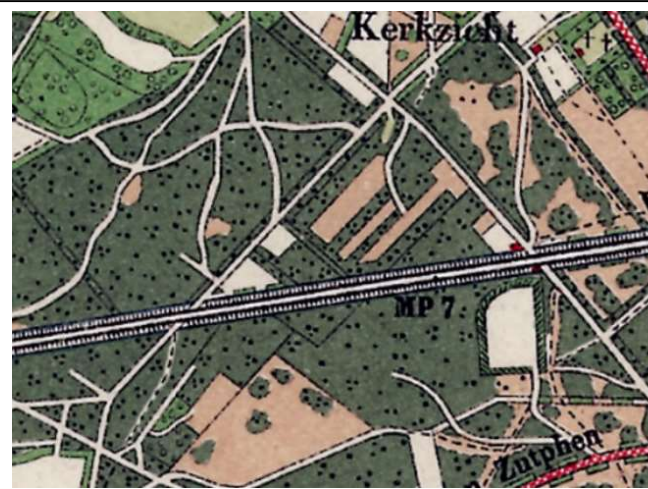
In het monumentenregister wordt het complex en zijn waarde als volgt beschreven:

Complex uit 1911, bestaande uit een DUBBELWONING met een dubbel stalgedeelte, twee BAKHUISJES en een WATERPOMP.

- van architectuurhistorische waarde als gaaf bewaard typologisch voorbeeld van een eenvoudige dubbelwoning uit het begin van de twintigste eeuw met oorspronkelijke erfstructuur waarop zich nog enkele interessante bouwsels bevinden. Het pand valt op door de detaillering en het materiaalgebruik, zoals onder andere in de segmentbogen van de vensters. Ook de ver doorgevoerde symmetrie is van belang en afleesbaar aan de geveldetaillering en aan de bijgebouwen.
- van stedenbouwkundige waarde door de beeldbepalende functie van het complex in een historisch gegroeid landschappelijk gebied. Het geheel vrij gesitueerde complex pand is bepalend voor het zichtbaar houden van de oorspronkelijke landschappelijke situatie.
- van cultuurhistorische waarde als (voormalig) onderdeel van het bezit van de diaconie van Almen.

Kaart 1900 (bron: topotijdreis)

Kaart 1911 (bron: topotijdreis)

Kaart 1935 (bron: topotijdreis)

Kaart 1985 (bron: topotijdreis)

3 ONTWIKKELINGEN IN HET PLANGEBIED

Zoals eerder al genoemd is de grootste verandering in het plangebied van de laatste jaren de bouw van een nieuwe woning (Wagenvoortsdijk 6) aan de noordkant van het perceel met een tweetal bijgebouwen. Destijds (rond 2014) is de overtollige bebouwing op het perceel geamoveerd en zijn voornamelijk de monumentale landarbeiderswoning, de bakhuizen en het pomphuis blijven staan. De tijdelijke woning, nu Kamertheater, is met enig afstand naar de hoofdbebouwing het meest zuidelijke gebouw.

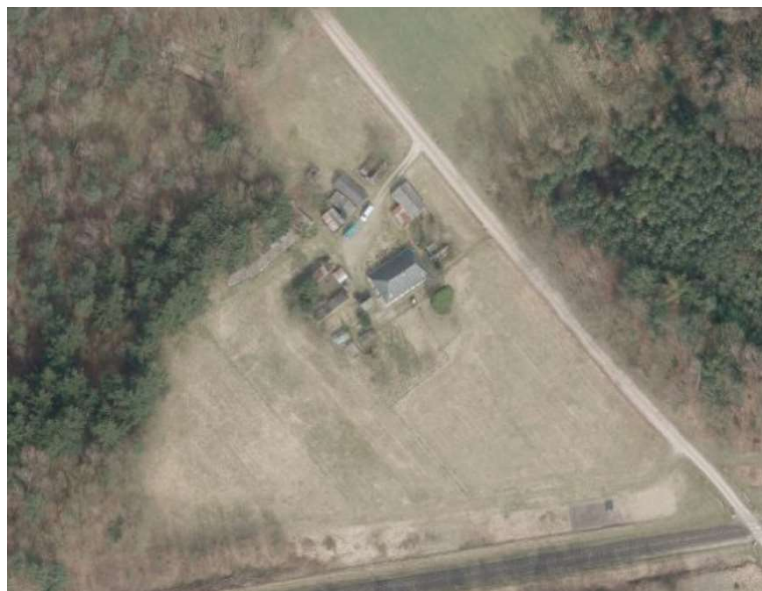
De erfbeplanting bestaat uit enkele grote(re) bomen verdeelt op het erf. Het terrein zuidelijk en westelijk van de bebouwing is nog steeds open, maar in plaats van intensief grasland verruigt en extensief beheerd. Op de grens met de Wagenvoortsdijk en de zuidelijke grens met het spoor, is nieuwe beplanting aangelegd.

Het erf is merendeels onverhard en wordt vanuit de Wagenvoortsdijk ontsloten.

Onderstaande luchtfoto's laten de veranderingen en aanpassingen op het erf zien.

Overzicht huidige bebouwing

Luchtfoto 2010 (bron: topotijdreis)

Luchtfoto 2022 (bron: topotijdreis)

4 LIGGING IN DE GO EN VERSTERKINGSOPGAVE

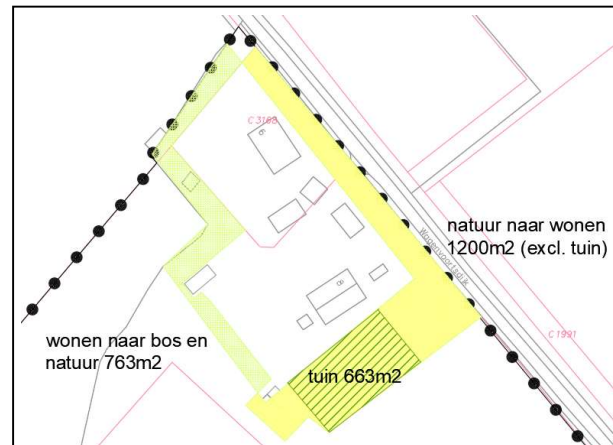
Het plangebied ligt binnen de GNN en de GO van de provincie Gelderland. Dat betekent dat nieuwe ontwikkelingen de functies van het GO niet mogen aantasten en dat de GO ter plekke versterkt zou moeten worden. Hiervoor heeft de provincie ontwikkelingsdoelen opgesteld afhankelijk van de al aanwezige natuurwaarden en kernkwaliteiten in het gebied. Binnen de GNN mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die de natuur aantasten.

Voorliggend plan zal (planologische) functieverandering tot doel hebben. Er wordt geen nieuwe bebouwing opgericht of mogelijk gemaakt, ook zijn er geen verbouwingsplannen aan het initiatief gekoppeld. Het gaat met name om de goede vastlegging van bestaande functies. Het Kamertheater is een bestaande functie en ook de gronden rond het theater en woonerf zijn al natuurlijk (extensief) beheert. Er zullen fouten met betrekking tot het GNN en de bosbestemming worden hersteld. De woonbestemming zal op basis van de bestemmingsplansystematiek qua oppervlak toenemen omdat de tuin en het gehele erf binnen de woonbestemming komt te liggen. Hetzelfde geldt voor de strook grond langs de Wagenvoortdijk. Deze gronden horen bij het erf en een natuurbestemming is hier niet doelgericht. Het betreft feitelijk gebruik en gaat het hier niet om een nieuwe ontwikkeling. Bij het opstellen van het bestemmingsplan 'Buitengebied Lochem 2010' is hier een te strakke begrenzing gelegd. De enige ruimtelijke veranderingen in het plangebied gebeuren op basis van onderhavig landschappelijk inpassingsplan.

In bijgaande figuur zijn de oppervlaktes van de functieverandering weergegeven. Er gaat 550 m² aan oppervlak van wonen naar bos, 183 m² van wonen naar natuur en 1863m² van natuur naar wonen. Per saldo neemt het planologische oppervlak "groene" bestemming af.

uitsnede provinciale verordening ter hoogte van het plangebied

Oppervlaktes planologische functieverandering

Het cultuurhistorisch uitgangspunt voor het inpassen van het Kamertheater, is ook de basis voor de ecologische opwaardering van het gebied. Hiertoe zijn de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van het gebied bekeken. Verder is een veldbezoek en inventarisatie uitgevoerd (opgenomen als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan).

De kernkwaliteiten zoals de provincie deze voor het gebied rond Almen (deelgebied nr. 32 't Nijenhuis en Eefse Beek) noemt, zijn:

- Kleinschalig kampen- en rivierweiden-landschap met enkele landgoederen met bos, zowel nat als droog
- onderdeel van Nationaal Landschap Graafschap
- Vooral van belang voor dieren en planten van (vochtige) en droge bossen en cultuurlandschappen.
- leefgebied steenuil
- Landgoederen de 't Nijenhuis en Oud-Berkenroede
- De Eefsebeek heeft een KRW-doelstelling
- de evz Berkel verbindt dit gebied met de landgoederen ten oosten van Zutphen en de bossen en heiden van het Groote Veld aan de overkant

De ontwikkelingsdoelen voor natuur en landschap (GO) zijn:

- ontwikkelen van kleinschalig cultuurlandschap door verdichting met lijnvormige, gebiedseigen landschapselementen en vochtige bosjes
- ontwikkelen van natuurwaarden van bosranden, beken en inliggend cultuurlanden
- vermindering barrièrewerking spoor, Twentekanaal en N826
- plaatselijke verhoging kwelwaterstanden

Verder maakt het plangebied ook deel uit van de ecologische verbindingszone Berkel (Duitsland - IJssel en 't Nijenhuis - Groote Veld) Hiervoor geeft de provincie de volgende doelsoorten:

- das
- kamsalamander
- ijsvogelvlinder
- winde met evz-model

Het plangebied hoort landschappelijk gezien bij de inliggende cultuurlanden. De ecologische basis of uitgangspunt in het plangebied is al op een hoog niveau sinds in de laatste jaren al veel aangepast is rond het erf. Een van de belangrijkste aanpassing is de verruiging en het extensief gebruik van de gronden buiten het erf. Er worden met de inpassing lijnvormige elementen toegevoegd die nu in het plangebied minder aanwezig zijn. Deze elementen (hagen, takkenril) bieden niet alleen leefruimte of dienen als foerageergebied, zij dienen ook als migratieroutes van kleinere zoogdieren buiten de bossen.

Door de beoogde landschappelijke inpassing wordt het Kamertheater op twee manieren ingepast, aan de noordkant met een boomgaard en aan de zuid- en westkant met een smalle struweelhaag. De boomgaard is naast cultuurhistorisch landschapselement ook een uitstekend foerageergebied voor diverse soorten insecten, vogels en zoogdieren. Mogelijk ook voor de das die noordelijk van het plangebied gesignaleerd is.

Es staan nu een rij jonge appelbomen aan de zuidkant van het Kamertheater, ter bescherming van het gebouw tegen de zon. Het meest wenselijke, mits haalbaar, is deze bomen om te zetten in het nieuwe boomgaard en deze zo aan te vullen. De gewenste bescherming van het gebouw zou dan door het verlengen van het struweel, met een afwisseling van struiken en enkele kleinere boomvormers, gerealiseerd kunnen worden.

Verder zullen delen van het perceel met een lage scheerhaag van meidoorn afgegrensd worden. Langs de Wagenvoortsdijk zal de scheerhaag tussen de bomen die daar aangeplant zijn, moeten worden aangelegd. Het doel is duidelijke afgrenzing tussen erf en natuur zonder te veel te verdichten. De openheid van het erf is een waardevol landschappelijk en cultuurhistorisch kenmerk van het gebied.

In het grasland achter het theater wordt een grotere amfibieën poel aangelegd. De poel zal geschikt zijn voor de doelsoort kamsalamander. De bestaande kikkerpoel is hiervoor te klein. Verder komen er takkenrillen die als kleinschalig element een groot ecologische waarde hebben en tegelijk ook de bossen langs het spoor met de natte biotopen verbinden. Zij vormen ook een grens tussen natuurlijk achtergebied en gronden langs de weg.

Landschappelijk inpassingsplan, mRO juli 2023

Naast een verbetering voor amfibieën zal aanvulling van de zoom langs het spoor een waardevolle verrijking van leefgebieden zijn voor insecten en kleinere zoogdieren, zeker ook in verbinding met het bloemenrijke grasland dat op het erf gecreëerd wordt. Er kunnen, mits verdere compensatiemaatregelen nodig zijn, uilenkasten in het plangebied worden toegevoegd.

De beschrijving van de landschapselementen volgt onder in het document in hoofdstuk 5.

5 INPASSINGSPLAN EN BESCHRIJVING LANDSCHAPSELEMENTEN

Hagen

Geschoren hagen worden veelal gebruikt als afscheiding van (privé)ruimten. De hagen markeren overgangen op het erf (b.v. kaders boerentuin) en ze markeren de overgang tussen kavel en landschap. Zij vormen een goede schuilgelegenheid en foerageerplaats voor kleine zangvogels en muizen en dienen in de winterperiode als schuilplaats voor diverse vogelsoorten.

Voor de scheer oftewel kniphagen rond het erf en tuin, is gekozen voor meidoornhagen die op een hoogte van maximaal 1 meter gehouden worden. Meidoorn geeft naast bloessom ook fruit, wat de ecologische waarde hoger maakt dan van bijvoorbeeld een beukenhaag. De hagen volgen de weg en paden op het erf. Zo ontstaat ook een minder harde overgang naar het natuur/landschapsgedeelte van het erf.

De haag kan op 2 manieren aangeplant worden: in enkele rij en in dubbele rij. De dubbele rij zal iets eerder dicht zijn, maar vraagt ook om meer plantmateriaal. De haag moet regelmatig (2-3 keer per jaar) geschoren worden zodat het zijn hoogte en vorm behoudt.

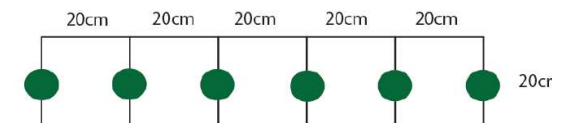
Meidoornhaag langs de weg

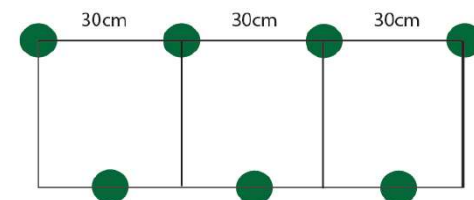
Meidoorn met bloessom

- Meidoorn (*Crataegus monogyna*)
- plantjes met een maat van 60-80cm hoogte (enkele rij, bij een dubbele rij kunnen de planten ook wat kleiner zijn)
- 6 per meter bij enkele rij, 7 per rij bij dubbele rij in driehoeks verband
- Ca. 2-3 keer per seizoen snoeien, in mei na de bloei, in augustus en nog een keer voor de winter
- Het makkelijkst gaat dit voordat de stekels verhout zijn, daarom is het handiger de jonge scheuten te snoeien
- meidoorn groeit vrij snel en na de snoei ontstaan er snel weer nieuwe scheuten

Plantschema 1 rij, 1 meter

Plantschema alternatief 2 rijen in driehoek verband, 1 meter

Boomgaard

De vruchtdragende bomen hebben zowel een cultuurhistorische achtergrond als ook een gebruiksfunctie (vruchten).

Hoogstam boomgaarden hebben een eigen natuurwaarde op het erf. In het voorjaar profiteren insecten van bloesem en in de nazomer dient het valfruit als voedselbron voor insecten, vogels en zoogdieren (zoals de das). Fruitbomen bieden ook, zoals andere bomen, bij het ouder worden steeds meer nest- en schuilgelegenheid aan vogels.

De keuze wat betreft het hoogstamfruit voor de boomgaard ligt bij de initiatiefnemer. Belangrijk te weten is dat er van de meeste fruitsoorten ten minste 2 bomen geplant moeten worden als er geen verdere fruitbomen in de buurt zijn. Dat is noodzakelijk voor het goed dragen van fruit (onderlinge bestuiving). De keuze ligt bij soorten zoals appel, peer, pruim, kers en walnoot. Er zullen minimaal 6 bomen geplant worden in een raster van 8 meter. In het plantschema zijn optioneel 2 extra bomen opgenomen, mocht de wens naar en de ruimte er zijn om de boomgaard qua soorten en omvang nog iets uit te breiden. Bijzondere (cultuurhistorische) waarde krijgt de boomgaard als er voor "oude" soorten gekozen wordt, zoals Goudrenet en Notarisappel.

Fruitbomen moeten in het kader van beheer periodiek gesnoeid worden maar vergen in de volwassen fase weinig onderhoud. Afhankelijk van de wens naar meer of minder fruitproductie kunnen de intervallen hierop aangepast worden. De landschappelijke waarde staat los van de productiewaarde.

boomgaard

- voorstel voor soorten: appel (Goudrenet, Notarisappel, Zoete Bloemee), peer (Clapps favorite, Beurre Hardy), pruim (Reine-Claude, D'Anthan, Reine Victoria), kers (meikers) of walnoot
- maat van de te planten bomen: 1,80hoog een vrije stamhoogte (vrij van takken) stamomtrek 8-10cm, vastbinden aan 2 of 3 boompalen van 250cm
- aanplant in een raster van 8x8m (fruitbomen kunnen een kroondiameter van 10m bereiken)
- eerste jaren stam beschermen tegen vraat van dieren met beschermhoes
- minimaal 2 bomen per fruitsoort als goede oogst gewenst is

Struweelhaag

Een struweelhaag wordt gevormd door aaneengesloten opgaande begroeiing van inheemse, overwegend doornachtige struiken en kleine bomen (ook struweel genoemd) en een kruidachtige begroeiing van inheemse grassen en kruiden die zich spontaan kunnen ontwikkelen. Struweelhagen zijn een vrij liggend lijnvormig landschapselement en hebben een minimale lengte van 25m en een maximale breedte van 5m. Ze dienden vroeger als veekering en hebben in de huidige tijd vooral ecologisch en recreatieve waarde door soorten te gebruiken die bloeien in het voorjaar (zoals meidoorn) en bessen/ vruchten dragen in het najaar.

Het landschapselement vormt een gesloten struiklaag en biedt daarom veel dekking. Voor kleine zoogdieren heeft het daarom betekenis als trek- en pendelroute. In struweelhagen kunnen hoge dichtheden aan dieren voorkomen, vooral zangvogels. Ook kunnen struweelhagen bijdragen aan een warmer microklimaat en zijn dan vooral van belang voor insecten, amfibieën en reptielen. Wanneer dat microklimaat ontbreekt, kunnen struweelhagen vooral van belang zijn voor broedvogels en planten van een meer extensief beheer. Daarnaast kan het struweel zorgen voor eetbare vruchten, geneeskrachtige plantenonderdelen, schors, hout en bast.

struweelhaag

Aanleg en sortiment

Het struweel zal circa 36m lang en 5m breed worden aangelegd (2m plantvak met aan de weersijden 1,5m groeiruumte) met een kruidenzoom aan de zuidzijde. Aan de noordzijde grenst de haag aan de weg naar het theater. Deels zijn al frambozen en bramen aanwezig. Deze zullen worden aangevuld worden met onderstaande soorten om zo ook een variatie van hoogte en soorten te bereiken.

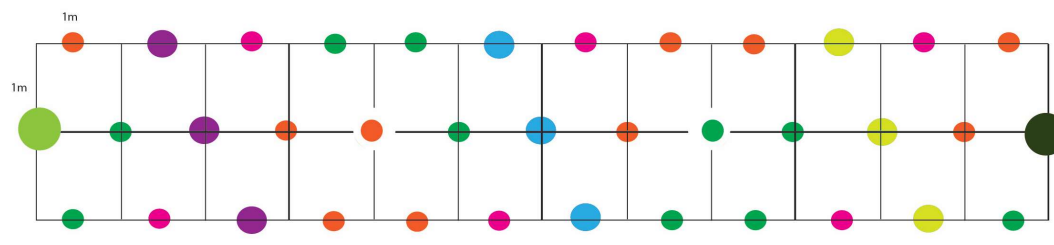
De gebruikte soorten zijn:

- hazelaar;
- hondsroos;
- sleedoorn;
- éénstijlige en tweestijlige meidoorn;
- rode kornoelje;
- en incidenteel
- lijsterbes en els.

sleedoorn, meidoorn, hazelaar

Voorbeeld mogelijk plantschema struweelhaag

Soort
 Els (Alnus glutinosa)
 Rode Kornoelje (Cornus sanguinea)
 Lijsterbes (Sorbus aucuparia)
 Hazelaar (Coryllus avellana)
 Hondsroos (Rosa canina)
 Sleedoorn (Prunus spinosa)
 Meidoorn (Crataegus monogyna)
 Meidoorn (Crataegus leucigata)

maat
 heester, 125-150cm
 4 takken, 60-100cm
 heester, 125-150cm
 5 takken, 100 – 150cm
 4 takken, 100 – 150cm
 3 takken, 100 – 150cm
 3 takken, 100 – 150cm
 3 takken, 100 – 150cm

Plantschema voor 12 meter, herhalen, aan weersijden 1,5m vrije groeiruumte meenemen, totale breedte struweel 5m

- raster 1x1meter, 3 keer herhalen waarbij om de 12 meter els en lijsterbes afwisselend gebruikt worden
- aanplant in driehoek verband
- uitdunnen na 3 jaar, volgens de 'blijvers en wijkers' methode, als planten elkaar verdringen omdat ze te groot zijn, wordt een plant gekozen die blijft en een die eruit gehaald wordt
- groeiranden (kruidenzoom) hoeven niet ingeplant te worden, deze ontstaat vanzelf, wel om de 2 jaar maaien

Beheer

In de eerste 2-3 jaar moet de beplanting onkruidvrij gehouden worden, om verstikking van de jonge planten te voorkomen. Ook zal op uitval van planten gecontroleerd moeten worden. De struweelhaag mag in principe groeien tot een gesloten en hoge haag. Na ongeveer 3 jaar zal de aanplant een meer gesloten karakter krijgen en kan waar nodig gesnoeid worden. Dit

snoeiwerk bestaat voornamelijk uit het weghalen van takken of heesters die problemen geven, omdat deze andere planten aan het verdringen zijn (begeleidingssnoei, blijvers en wijkers).

Het is niet nodig om meer dan 1 keer in de zes jaar de haag af te zetten. Afzetten betekent dat de struiken tot 10 à 20 cm boven de grond worden afgezaagd. De struiken groeien vanzelf weer uit. Het eerste jaar na het afzetten, is het belangrijk dat de stobben vrij van onkruid gehouden worden.

De zoomvegetatie dient om de 2 jaar gemaaid te worden.

Takkenrillen

Tussen struweel en poel en als afgrenzing van de boomgaard worden takkenrillen aangelegd. Snoeisel van het struweel en het erf kan hier verwerkt worden en ook als er dunning in het aangrenzend bos(jes) plaatsvindt. Afhankelijk van waar een takkenril geplaatst wordt, kan deze voor verschillende soorten als schuil- en leefruimte dienen. De ligging tussen poel, boomgaard en struweel begunstigt hiermee veel verschillende soorten uit diverse biotopen. Door de rillen zowel noord-zuid gericht als ook oost-west gericht aan te leggen, worden verschillende microklimaten gecreëerd (zon- en schaduwkanten), die kleinschalig verschillende leefruimtes bieden. Ook vormt het een beschermde migratieroute voor kleinere dieren buiten de bossen.

Aanleg

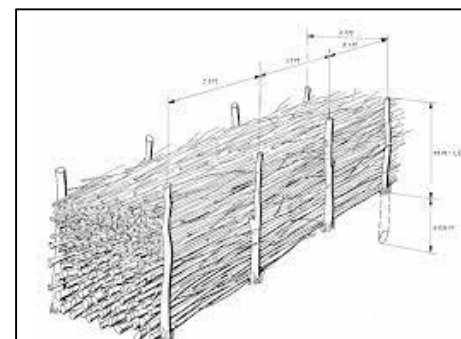
Tussen palen die op regelmatig afstand (afhankelijk van de verwachte lengte van de te gebruiken takken) in de grond gezet worden, worden takken gestapeld of gelegd. (zie schema). Omdat het in voorliggend plan een langer element wordt, dat ook als afscheiding gebruikt wordt, zal de breedte van het takkenril 50cm bedragen. De lengte bedraagt ongeveer 70 meter.

Uilenkast

Zoals in het briefrapport ecologisch onderzoek is aangegeven is de notenboom aan de westkant van het erf geschikt voor het aanbrengen van een uilenkast. Deze kast zal het gebied nog geschikter maken voor de steenuil.

voorbeeld takkenril

schema aanleg van takkenrillen

Bosrand/bosjes

Langs het spoor zal de aanwezige beplanting iets verdicht worden, zodat ook hier een verbinding met het bestaand bos creëert wordt. Het meest kan dit qua uitstraling en ecologisch opbouw vergeleken worden met bosrandbeplanting. Natuurlijke bosranden bestaan uit een overgang van kruiden (boszoom) naar struiken (bosmantel) en enkele bomen.

De beplanting heeft dan wel ter plekke geen directe overgang naar het bos, maar vormt het meer een verbinding van bossen langs het spoor. De kruidenzoom heeft wel een overgang naar het open grasland ten noorden. Geleidelijk oplopende bosranden met kruiden en bloeiende- en vruchtdragende struiken vormen een leefgebied voor plaag bestrijdende en bestuivende soorten.

aanleg en mogelijk sortiment

Op een lengte van ruim 100 meter en een breedte variërend van 3-15 meter worden soorten als:

- meidoorn;
- haagbeuk;
- krenteboompje;
- wilde liguster;
- sleedoorn;
- kardinaalsmuts;
- gele kornoelje;
- en
- wilde appel afgewisseld.

Planten in wildverband zorgen voor een natuurlijkere uitstraling van de beplanting, het raster is 2x2meter en het is voldoende 1 plant per plantvak te zetten. Hier hoeft dan geen dunning plaats te vinden. Zoals ook bij het struweel het geval is, zal de kruidenzoom niet aangeplant worden maar op een natuurlijke wijze ontstaan. Omdat de breedte van de beplanting sterk varieert en ook in verschillend mate beplanting aanwezig is, zal de beplanting vooral moeten worden aangevuld, Onderstaand schema geeft alleen een idee hoe dat zou kunnen met de boven genoemde soorten.

natuurlijk bosrand

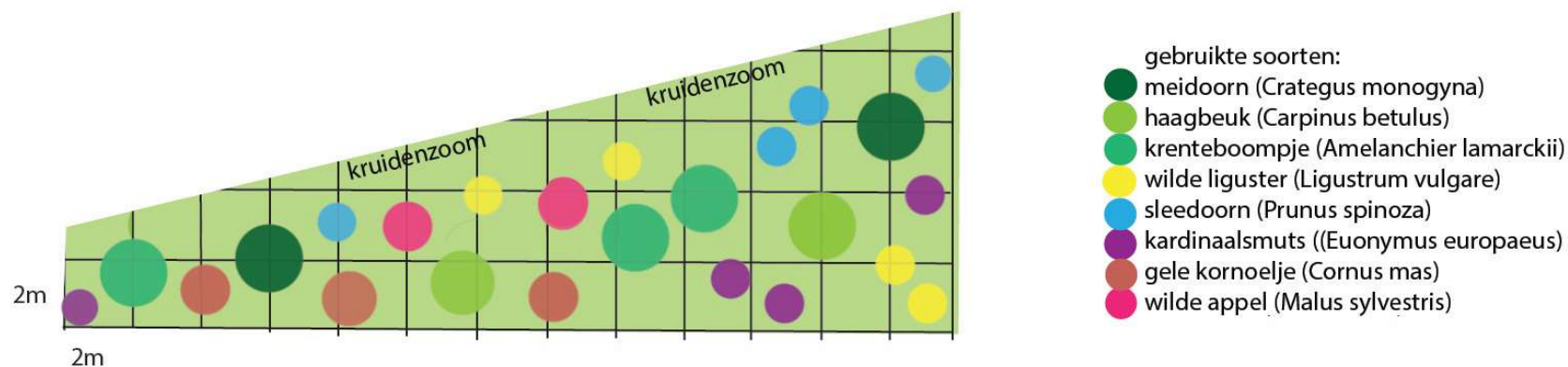

kruidenzoom

Beheer

Maaien zoomvegetatie (eerste 1,5 m vanuit de weg) extensief maaibeheer (maaien en afvoeren); 1 x per 2 jaar waarbij telkens 50% verspreid wordt gemaaid en de rest blijft staan. Zoals bij het struweel kan (mocht het toch nodig blijken) dunning naar het 'blijver en wijker' principe plaats vinden.

voorbeeld plantschema wildverband

- raster 2x2meter, aanplant in wild verband
- uitdunnen (als nodig), volgens de 'blijvers en wijkers' methode, als planten elkaar verdringen omdat ze te groot zijn, wordt een plant gekozen die blijft en een die eruit gehaald wordt
- kruidenzoom hoeft niet ingeplant te worden, deze ontstaat vanzelf

Amfibieën poel

Poelen zijn voor kikkers, padden en salamanders (amfibieën) van levensbelang omdat deze, mits goed werkend, een geschikt voortplantingswater voor deze soorten kunnen bieden. Door het aanleggen van poelen kan dus een gebied voor amfibieën geschikt worden. Poelen brengen variatie en daarmee meer planten- en diersoorten in een gebied. Ze kunnen dienen als groeiplaats voor water- en moerasplanten, als leefgebied voor insecten en andere ongewervelden, als drinkplaats voor vogels en zoogdieren. Niet alleen de poel zelf maar ook het talud boven de waterlijn kan bij uitstek geschikt zijn voor bepaalde organismen zoals warmte minnende insecten die hun nesten kunnen maken in een zonnige noordoever.

Aanleg:

De poel wordt aangelegd in het westelijke gedeelte van het grasland als een vergroting van het al bestaande kikkerpoeltje.

Hier is een beschermd ruimte en de afstand tot de bladdragende vegetatie is voldoende. De zon beschenen noordelijke oever zal voorzien worden van een flauwe natuurlijke helling, met een helling van 1:20 tot maximaal 1:4. De maximale diepte is 1,5 – 2 meter, en naast diepe zones kunnen ook wat ondiepe plekken aangelegd worden. Ideaal hebben poelen een oppervlak van 400-1000m² met een diameter van 20-30 meter (de tekening in het inrichtingsplan is indicatief).

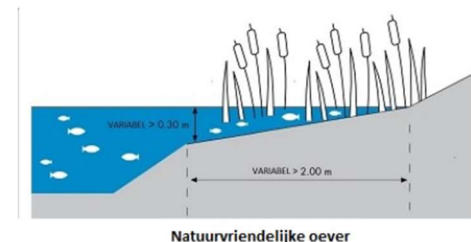
De vegetatie zal op natuurlijke wijze ontstaan, aanplant van soorten is niet nodig.

Beheer/onderhoud:

Werkzaamheden aan bestaande poelen worden bij voorkeur tussen half augustus en half oktober uitgevoerd. Er zijn dan nauwelijks amfibieën in het water aanwezig. Als de vegetatie meer dan 50% open water van de poel bedekt, is opschoning wenselijk. Ook is het nodig de bezinksellaag te verwijderen als de diepte van de poel zodanig is afgenomen dat deze tijdens de zomermaanden dreigt droog te vallen. Hetzelfde geldt als te grote hoeveelheden rottend blad de waterkwaliteit nadelig beïnvloed. Bij het opschonen is het beste om van een kant naar de andere te werken in plaats van de hele poel in een keer op te schonen. Het kan ook noodzakelijk worden om opkomend houtopstand van de oevers te verwijderen. Het is ongewenst dat er vissen en het poel komen leven, omdat de functie als amfibieënwater dan verstoord wordt. Mochten vissen een probleem worden dan kan periodiek uitdrogen van de poel in het najaar (eens in de 5 jaar) een oplossing zijn.

Voorbeeld poel

Schematische weergave oevervorm

Kruidenrijk grasland

De open gronden buiten het erf zijn of worden ingericht als kruidenrijk grasland door middel van beheer. Dat wil zeggen dat door een aangepast beheersregime de soorten samenstelling van het grasland beïnvloed wordt. Door minder en op een bepaald tijdstip te maaien, krijgen kruiden de kans om op te komen en na de bloei ook uit te zaaien.

Kruiden- en faunarijk grasland zijn gedomineerd door grassen maar rijk aan kruiden (minimaal 20%). Deze graslanden behoren niet tot schraallanden of vochtig hooiland. In tegenstelling tot "gewoon" grasland heeft kruidenrijk grasland een hogere biodiversiteit in flora (kruiden) en (kleine) fauna. De variatie aan grassen en kruiden is zeer gunstig voor kleine zoogdieren als muizen, insecten, diverse vogelsoorten en vlinders. Kenmerkend voor kruiden- en faunarijkgrasland is de variatie in structuur met hoge en lagere vegetatie. Diverse vegetatietypen worden met name veroorzaakt door verschil in gradiënten als (grond)waterpeil, bodemsamenstelling en voedselrijkdom.

Beheer

Kruiden- en faunarijke graslanden worden 1-2 keer per jaar gemaaid. Het maaisel wordt direct of enkele dagen na de maaibeurt afgevoerd om verrijking van de bodem tegen te gaan. Bemesting en beweiding is ongewenst. De eerste 1-3 jaren het eerste snede in medio/eind mei en na 3 jaar verschuift de snede naar juni. Een tweede snede kan dan in het nazomer gebeuren.

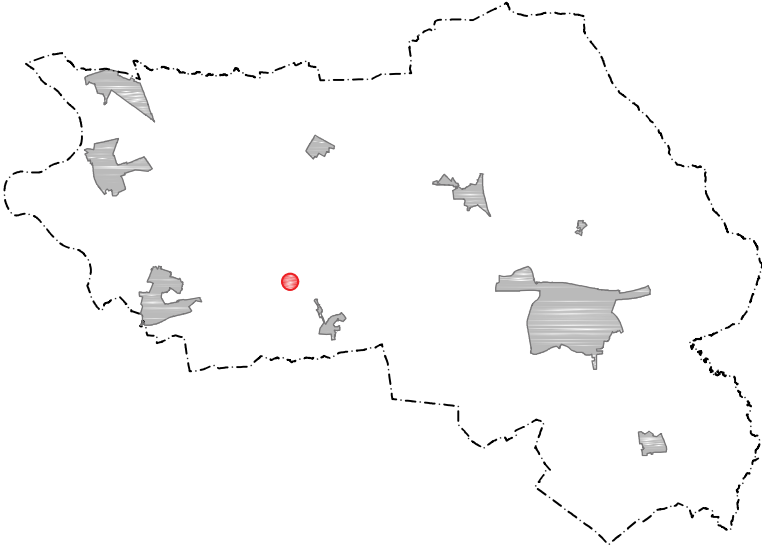

Voorbeeld kruidenrijk grasland

- meidoorn scheerhaag laag (1m), als afgrenzing tuin/erf
- takkenril als afgrenzing naar natuur-tuin
- bestaand frambozen/bramen struweel doortrekken, aanvullen met grotere stuiken/kleine bomen
- bestaand poel vergroten
- bestaande walnoot - geschikt voor uilenkast
- handhaven bestaand houtwal op erfgrens (met o.a. meidoorn, sleedoorn, eik, roos, berk, hazelaar)
- bestaande beplanting
- nieuwe beplanting (bomen/ struiken)

Locatie plangebied tov gemeente Lochem

Gemeente Lochem
Landschappelijk inpassingsplan
Wagenvoortsdijk 6 en 8 Almen

nummer	08.454	schaal	1:1.000	raad	
formaat	A3	referte	mRO	ID nr.	NL.IMRO.0262.buWagenvoortsdijk6AI-BP31
datum	2023	versie	2		

mRO bv
Leeuwenveldseweg 16 H 1382 LX Weesp
T : 033-4614342 / I : www.mro.nl / E : info@mro.nl

